1808. N°. 271.

KONINKLIJKE COURANT,

Dingsdag *den 8 November.*

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 6 November.*

Bij koninklijk decreet, van den 5den dezer maand, is gedaan de navolgende benoeming, als:

Van den Ridder *van Toulon*, Hoofd-Officier van den Haag, tot Substitut-Fiskaal voor de middelen aldaar.

De hollandsche brigade, onder de orders van den Generaal-Ma*Chasse*, zet haren marsch door Frankryk onafgebroken voort, [illegible] bij de franſche legers in Spanje te gaan vervoegen; zij [illegible] overal op eene zeer gedistingeerde wijze ontvangen.

[illegible] Namur, onder anderen, is die brigade door een gedeelte [illegible] de d'honneur van Zijne Majesteit den Keizer, met den Pre[illegible] de geconstitueerde magten aan het hoofd, ingehaald. De [illegible], in groote tenue, binnengemarcheerd, defileerden voor [illegible] Prefekt; de Maire der ſtad deed haar eene aanſpraak wegens [illegible] veldtogt, dien zij gingen bijwonen; de Officieren werden vervolgens op eenen maaltijd genoodigd.

[illegible] hebben het daarenboven het genoegen te vernemen, dat het goed [illegible] dat deze troepen ondervinden, zich niet alleen tot eer[illegible] zaken bepaalt, door geconſtitueerde magten aan hen toegebragt wordende, maar dat ook zelfs alle de inwoners dier ſtreken, en in het algemeen den militair zeer genegen zijn, zich beijveren, [illegible] dezelven alle die hulp te verleenen, die zij mogten benoodigd [illegible] hebben, of zouden kunnen verlangen.

[illegible] voorleden Dingsdag is, voor de 5de maal, de jaarlijkſche ver[illegible]ering van 't amſterdamsch genootſchap ter bevordering der [illegible]pok-inenting voor minvermogenden, in de engelſche kerk, [illegible] tegenwoordigheid van een aanzienlijk aantal leden en an[illegible] toehoorderen, gevierd. De Voorzitter, *H. Haakman*, Med. [illegible]ctor, deed bij deze gelegenheid eene verhandeling in dichtmaat. Hij ſchetſte in keurige en treffende verzen de grootheid [illegible] Amſterdam, en bragt, bovenal met betrekking tot weldadigheid, daar van uitſtekende voorbeelden bij. De grootheid en [illegible] deugden van het voorgeſlacht, hun' vlijt, om den moerasſigen [illegible]grond bewoonbaar te maken, het aanleggen van zoo vele trotſche [illegible]uwen, het uitbreiden van hunnen handel, hunne heldendaden, [illegible]bovenal hun liefde en medelijdendheid in het ſtichten van gebou[illegible] voor weezen, vondelingen, grijsaards en zieken, bevattede het eerſte deel dezer verhandeling. Hierop toonde de Dichter, met ſprekende bewijzen, de weldadigheid van Amſtels burgers ook nog in deze tijden, hoe dezelve ook door een aantal rampen gedrukt werden, doch bovenal bewees hij die menschlievendheid en trouw, door hunne genegenheid en goedwilligheid, om het genootſchap ter bevordering der koepok-inenting te doen bloeijen, en daardoor hunne minvermogende tijd- en natuurgenooten van eene alleräkeligſte ziekte te bevrijden. Met de treffendſte verwen ſchilderde hij vervolgens het rampzalige der kinderziekte en het weldadige der koepok-inenting af, en moedigde, door ſprekende bewijzen en hartreffende taal, de nog weifelende ouders aan, om van dit ſchadeloos hulpmiddel, ter behouding van hun kroost, gebruik te maken. Vervolgens bedankte hij de Directeuren en werkende leden voor hun vlijt en trouw in het afgeloopen jaar aangewend, alsmede de leden des genootſchaps, voor hun ijver en vlijt, om hetzelve meer en meer te doen bloeijen. Hierop legde hij het voorzitterſchap neder, en droeg hetzelve op aan den ſtichter van dit genootſchap, Doctor *Ph. H. Themmen*, (die dezen post thans voor de tweede maal zal aanvaarden,) bedankende den Theſaurier, den Ridder *C. D. van Lennep*, en den Secretaris, Doctor *N. W. Aanwenhof*, [illegible] uitmuntende diensten, dit jaar aan het genootſchap be[illegible]dende de eerstgenoemde post, in het volgende jaar door [illegible] *van Lennep*, en de tweede post, door den afgetreden Voorzitter, Doctor *Haakman*, aanvaard. Eindelijk bedankte hij Z. Exc. den Heer Burgemeester dezer ſtad, die deze plegtigheid met deszelfs tegenwoordigheid vereerde, en onlangs honorair lid van dit genootſchap geworden was, voor alle de zorgen en welwillende pogingen, die Zijne Excellentie had aangewend, om den verderen bloei en welvaart van dit genootſchap te bevorderen, en dus met eene vaderlijke zorg en vlijt medetewerken, tot welzijn en behoud van de minvermogende ſtadgenooten.

Directeuren van dit genootſchap kunnen hierbij met genoegen melden, dat in 't afgeloopen jaar de toevloed van menſchen, om hunne kinderen, in dit geſtichte, door behulp der koepok-inenting van de kinderziekte te bevrijden, in verre het voorig jaar overtreft, daar dezelve bij rnede kunnen verzekeren, dat van die duizenden, die in dit genootſchap zijn gevaccineerd, niemand eenig ongemak van belang heeft gekregen, noch iemand, bewijzen van ware koepok gehad te hebben, ontvangen hebbende, door de kinderziekte is aangedaan, zoo verre zulks hen gebleken is.

De Minister van justitie en politie adverteert, bij deze, dat de bureaux van dat miniſterie, op den 11den dezer maand, geheel te Amſterdam zullen gevestigd zijn, op de Cloveniers-Burgwal, in de huizen n°. 8 en 9, en dat mitsdien alle de brieven en andere ſtukken aldaar moeten worden gedresſeerd.

Utrecht, *De Minister voornoemd*,
den 4den November 1808. C. F. van [illegible] E N.

De Minister van den eeredienst adverteert, bij deze, dat de bureaux van dat miniſterie, op den 11den dezer maand, geheel te Amſterdam zullen gevestigd zijn, op de Oude Turfmarkt, in de huizen n°. 12 en 13; en dat mitsdien alle de brieven en andere ſtukken aldaar moeten worden gedresſeerd.

Utrecht, *De Minister voornoemd*,
den 2den November 1808. J. H. MOLLERUS.

De Directeur-Generaal der publieke ſchuld brengt, bij deze, ter kennisſe van allen dien het aangaat, dat de bureaux der generale directie van de publieke ſchuld, die tot verwiſſeling der ſtaatsſchulden daar onder begrepen, thans in het lokaal boven de groote beurs, binnen deze hoofdſtad, zijn gevestigd.

Amſterdam, *De Directeur-Generaal voornoemd*,
den 3den November 1808. C. C. SIX.

De Directeur-Generaal der publieke ſchuld brengt, bij deze, ter kennisſe van allen dien het aangaat, dat, ten bureele van verwiſſeling der ſtaatsſchulden, met Maandag den 7den dezer, en voorts alle dagen, de Zon- en feestdagen uitgezonderd, van des ochtends ten negen tot des namiddags ten twee uren, zij worden gevaceerd, tot het verrigten der gewone werkzaamheden, en ſpeciaal tot het aannemen van recepiſſen uit de geldleening van 30 millioenen guldens, gearresteerd den 30ſten Maart jongstleden, welke, ter verwiſſeling in certificaten, tegen 7 pCt., zullen worden ingebragt.

Dat voorts de afgifte van de certificaten, tegens intrekking der daar voor uitgegevene renverſalen, tot n°. 2400 ingeſloten, aldaar mede, van dien dag af, zal geſchieden; zullende vervolgens, wegens de verdere afgifte derzelven, op de gewone wijze, van tijd tot tijd, in de koninklijke courant advertentie worden gedaan.

Wordende wijders zoodaanige inbrengers van recepiſſen uit voornoemde geldleening, welke, op den 31ſten October laatstleden, dezelve in den Haag hebben ingegeven, en, op den 1ſten November, aldaar hunne renverſalen niet hebben afgehaald, geadverteerd, dat zulks, als nu, ten voorſz. bureele alhier, zal moeten geſchieden, doch dat zij tevens verpligt zullen zijn, om opgave te doen van het montant van iedere partij, mitsgaders van den naam van die gene, die de daar bij overgelegde lijst heeft geteekend.

Terwijl, eindelijk, een ieder wordt verwittigd, dat de toegang tot het voorſz. bureau alleen zal zijn langs de trap, geplaatst op de overdekte overloop van de beurs, aan de kant van het rokkin, en welke des namiddags ten twee uren zal worden geſloten.

Amſterdam, *De Directeur-Generaal voornoemd*,
den 3den November 1808. C. C. SIX.

FRANKRYK.

PARYS *den 2 November.*

WETGEVEND LIGCHAAM.

ZITTING VAN DEN 2den NOVEMBER.

Men vervolgt de verkiezing enz., enz.

Ten half twee uren werd Z. Excell. de Minister van binnenlandſche zaken, vergezeld door de Heeren *van Segur* en *Corretto*, Staats-Raden, binnen geleid.

Z. Excell. de Heer *Cretet*, Minister van binnenlandſche zaken, na lezing te hebben doen geven van het decreet, bij hetwelk Z. M. hem, als ook de Heeren *van Segur* en *Corretto*, had gelast, om aan het Wetgevend-Ligchaam den ſtaat van het rijk bloot te leggen, drukt zich in deze bewoordingen uit:

MIJNE HEEREN!

Toen gijl. uwe vorige zittingen eindigde, het gij het rijk gelukkig; en dezelfs Opperhoofd met roem overdekt; een jaar is verſtreken, en deze menigte nieuwe omſtandigheden hebben nog meer toegebragt tot het geluk van ons vaderland, en hebben de hoop op het toekomende nog meerderd.

Alles, waar over ik u, M. d. onderhouden hebbe, Mijne Heeren, is uit

bekend; ik moet u niet onderrigten, maar flechts de voornaamfte gebeurtenisfen, welke het tijdvak tusfchen uwe zittingen hebben vervuld in uwe gedachten terug brengen; ik moet uwe harten herinneren, alles wat Frankryk al meer en meer verfchuldigd is aan de wijsheid en dapperheid van deszelfs Souverein.

Ik zal u'. fpreken van de eerfte behoeften der volkeren, van de geregtigheid, het publiek onderwijs, van de wetenfchappen en kunften, van de talrijke takken van binnenlandsch beftuur, van den eeredienst, de finantien, en van onze voornaamfte betrekkingen met de volken van het vaste land.

Dit verhaal zal ons terug brengen op dezen wreden oorlog, welken wij tegen een enkel volk voeren, de roem van onze natie hi deit hetzelve, deszelfs magt doet het fchroomen, de onafhankelijkheid van onzen koophandel en industrie baart hetzelve ongerustheid, alles is nog onderworpen aan het lot der wapenen, maar de dagen der geregtigheid zijn niet verre.

Juftitie.

Het behoud der groote ftaten is gegrondvest op het beweren des eigendoms, hetzelve is de wederzijdfche band, tusfchen de bijzondere perfonen en deszelfs gouvernement; de eigendom is geregeld en gewaarborgd bij de burgerlijke wetten. Ook aan dat volk, hetwelk de beste burgerlijke wetten heeft, kan men het meeste geluk voorfpellen. Verre van eenige natie daaromtrent iets te beftijden, zien wij, finds wij volgens den rigtfnoer van het wetboek Napoleon leven, en wij zien dit niet zonder eene wettige hoogmoed, talrijke volkeren dit wetboek aannemen, en met ons die kostbare buit, van deze eeuw, op de duisternis, de ongelijkvormigheid en wufheid der oude wetgevingen, deelen.

De wetgeving van een vermaard volk, hetwelk de wereld regeerde en onze eigen gebruiken, in zoo verre die door de rede en de nieuwere zeden zijn goedgekeurd, maken heden het grootfte gedenkftuk der wijsheid uit; hetzelve zal van duur zijn voor het geluk der menfchen en voor den roem van de genie, die hetzelve heeft opgerigt.

Maar het rijk der meest duidelijke, meest bepaalde wetten, wordt ongelukkiger wijze nog ondermijnd; hunne wezenlijke zin wordt miskend door de belangens welke zij kwetzen, door de kwade trouw die hen weet te ontduiken, door de vernufts-fijnheid, die 'er den geest en de mening van verdraait. Ook hebben de burgerlijke wetten nimmer den eigendom kunnen behoeden voor den geeffel der pleitgedingen. Het is zelfs opmerkelijk, dat derzelver verwoestingen zich voornamelijk uitbreiden over de magtigfte en volkrijkfte der natien; zouden dan ook de pleitwedingen de verborgen middelen zijn, om palen te ftellen aan de vorderingen der befchaving?

Pleitgedingen te voeren is eene kunst, en eene zeer moeijelijke kunst, die zijn verband en zijne beginfelen heeft; dezelve zouden tot een afgrond worden, welke de goede orde der zamenleving zoude verzwelgen, bijaldien het wetboek van regtspleging de voorwaarden van dezen vernielenden oorlog niet aan deszelfs rijk had verbonden; deze wet is bekend onder den naam van wetboek van procedures, hetzelve moet worden aangemerkt, als het burgerlijk wetboek aanvullende, en als het voornaamfte werktuig van deszelfs uitvoering.

Wie kent het geroep des volks niet tegen de abuizen der vorige wijze van procedeeren! wie weet niet, op welke wijze de Franfchen zich daaromtrent hebben uitgelaten, zoo dra zij zulks in nationale vergaderingen vermogten! Wie erinnert zich niet, dat deze klagten hunne boeken hebben vervuld, en, onder duizend gedaantens, hunne fchouwburgen hebben doen weergalmen! Maar de chicane trotfeerde alle deze ijdele klanken, en deszelfs wanordens groeiden, bij afwezigheid van eene goede wet op de procedeuren, in evenredigheid aan. Dank hebbe het nieuwe wetboek der regtspleging, welke alle deze wanordens doet ophouden! De welvaart is thans onder de wezenlijke befcherming der wetgeving; deze befcherming zal opregt zijn; zij zal niet meer omtrokken worden in hare uitwerkingen; de omwegen der processen, in hunne geregte palen befloten, zullen ophouden de waarde der beste zaken optefluipen, en de geflachten arm te maken, onder de fchoonfchijnende kleur van regtvaardigheid.

De koophandel heeft eene zoodanige belangrijkheid bij de moderne volken bekomen, dat men de noodzakelijkheid heeft gevoeld, om denzelven bijzondere wetten te geven. Frankryk bezit de beste wetten deswegens; maar de tijd heeft daar nevelmaakheden in doen opmerken; men befpeurde vooral, dat dezelve onvoldoende waren op het ftuk der wanbetalingen en bank-breuken. Het wetboek, hetwelk gij hebben, in uwe laatfte zitting, hebt gedecreteerd, Mijne Heeren, gaat, op eene krachtdadige wijze, eene misdaad te keer, welke zoo algemeen is geworden door de ftoutheid en de kwade trouw der fchuldenaren, door de zwakheid van hunne flagtoffers, of liever, door de onvolledigheid der wetten. Dit wetboek verkrijgt een dusdanig vertrouwen bij de naburige volken, dat eenmaal, misfchien, de europefche koophandel zich zal fchikken onder het heilzaam beftuur van eene eenftemmige wetgeving.

Het wetboek Napoleon, het wetboek van regtspleging en dat van koophandel, volmaken alzoo het fijstema, hetwelk den eigendom regelt; maar de behoudgheden der zamenleving roepen wetten in van eenen verfchillenden aard. Ik fpreek van de lijfftraffelijke wetten. Bij de onbefchaafde volken zijn deze eenvoudig, de vonnisfen willekeurig, en de ftraffen oogenblikkelijk; zij zijn nog minder goed in de despotifche regeringsvormen; maar bij natien, die gerigt zijn op voorwaarden van perfoonelijke vrijheid en van veiligheid der burgeren, daar vormen de lijfftraffelijke wetten een zeer ingewikkeld vraagftuk, hetwelk niet opgehouden heeft het vernuft der wetgevers en wijsgeeren bezig te houden.

Onder de ontelbare vraagftukken, welke het behandelen van dit problema heeft doen geboren worden, zal ik u flechts fpreken van de gezworenen, (*jury*) van welke in het wetboek, hetwelk gij in de tegenswoordige zitting zult moeten onderzoeken, gebruik is gemaakt.

De inftelling der gezworenen werd geboren te midden van de eenvoudige zeden onzer voorvaderen; het uit het leenftelfel gefproten despotismus deed dezelve uit Frankrijk verdwijnen, zij namen hare toevlugt bij een naburig volk, alwaar zij eene groote vermaardheid bekwamen.

Dit volk heeft, na een lang gebruik, de jury aangezien als de uitfluitende befcherder der perfoonelijke, ja zelfs der politieke vrijheid. Hetzelve heeft ondervonden, dat, door in een lijfftraffelijk geding, het oordeel over de daadzaak aan het geweten der gezworene overtelaten, 'er eene genoeg talrijke vergadering is van verlichte burgers, die onpartijdig zijn gemaakt door het regt van recusatie (*) onafhankelijk van alle gezag, en belanghebbende in de regtvaardigheid, waarmede zij hunne bedieningen waarnemen, door het mogelijke voorzigtigt, om ook op hunne beurt ter verantwoording te worden geroepen, dit volk heeft, zeg ik, ondervonden, dat de jury een middel was, om de waarheid uittevinden, hetwelk verkieslijk is boven dat van een onwrikbaar regter, dien men bezwaarlijk kan verwerpen, die dikwijls verhard is door de gewoonte van zijn fchrikkelijk ambt, blootgefteld aan de ondeugdzaamheid der vermoeijenis, afhankelijk van het gezag, hetwelk hem heeft aangefteld, en nog daarenboven afhangende van zekere grondftellingen van beroep, van zekere aan hun ligchaam gehechte regtgeleerdheid, welke dikmaals onderhevig zijn de rede te verduisteren.

Het zij geest van navolging, het zij overmulgloog, de omwenteling was het teeken van een algemeenen wensch ten voordeele der gezworenen; deze geestdrift laat zich ook wel uitleggen, uit het herdenken aan een regeringspest, die, door zich te verheffen, te verre boven het volk uitftak, en die, door eene hoogbaarige gedaante, zijne, voor het overige verlichte en onpartijdige, oordeelen den verfchrikkenden fchijn gaf van het eigendunkelijke en willekeurige.

De conftituerende vergadering beantwoordde aan den wensch van Frankrijk en de jury werd ingefteld; maar vergetende, dat de handeling van een zoo eenvoudig werktuig van alle zamenftelling moest verwijderd blijven, zocht men de jury te volmaken, met aan dezelve gedaantens te geven, die overeigen waren aan zijn wezen. In de plaats van eene, duidelijke verklaring door ja of neen, over het beftaan van de misdaad en over de fchuldigheid van den aangeklaagden, zocht men het voorname vraagftuk te moeten fplitfen in eene menigte ondergefchikte vragen, docht men in het geweten der gezworenen te moeten dringen, en zulks met behulp van de allermoeijelijkfte, de onzekerfte en minst eigenaardige ontleding, om goede gevolgen daaruit te kunnen hopen.

Het is in deze geftaldheid van den jury, in Frankryk, dat de ftaats-raad de middelen heeft moeten onderzoeken, om dezelve te verbeteren. Gij vermoed ligtelijk, Mijne Heeren, welk aandeel Z. M. genomen heeft in een onderzoek, hetwelk zoo zeer de hulp van zijn genie inriep. Aldaar zijn de verwijten, die tegen de jury zijn opgeftaan, beoordeeld; deszelfs dwalingen zijn opgeteld, dezelve op hunne waarde fchattende, bemerkte men, dat zij hunnen oorfprong hadden in de onvolmaaktheid van hunne inftelling, in de dikmaals onvoorzigtige keus der gezworenen, en in het verlies van hunne onafhankelijkheid, in een oogenblik, waar alles onder het onderdrukkende juk der feuren zuchtte.

Het ontwerp van lijfftraffelijk wetboek, hetwelk u zal worden aangeboden, bergeeft de fchoone inftelling der jury, deszelfs algeheele zuiverheid; bevrijd van de valfche ftaanpunten, waarmede overtollige nieuwigheden dezelve hadden omgeven, zal zij voortgaan de goeden te befchermen, de kwaden te ftraffen, de zamenleving voor de misdaad te bewaren, en de zekerheid der onfchuld te bewaken.

Gij. zult, ten anderen, nog gelegenheid hebben, om onder de belangrijke veranderingen, die u zullen worden voorgefteld, het affchaffen van de jury van befchuldiging te onderkennen; de ondervinding heeft geleerd, dat dezelve overtollig, ja fchadelijk is, dat zij geene wezenlijke waarborg oplevert, dat zij den gang en de werkzaamheid der geregtigheid hindert in het onderzoeken der misdaden, en gij zult oordeelen, dat het fijfthema van befchuldiging, hetwelk uiltreden is voorgefteld, oneindig verkieslijker is.

Het gouvernement heeft zich niet bepaald met aan de natie de weldaad der allerwijfte wetten te bereiden; het heeft, finds uwe laatfte zitting, gezocht derzelver uitvoering te verzekeren.

De geregtelijke orde vereischt eene geheel bijzondere aandacht; men moest de noodzakelijkheid van deszelfs onafhankelijkheid en de onverwijkbaarheid der bedieningen overeenbrengen met de voorzorgen, die tot befchutting moeten dienen van de eerfte keuzen.

Het fenatus confult van den 16den October 1807 onderwerpt de regters aan eene voorloopige beproeving van vijf jaren; eene genoegzame tijdsruimte, om hunne bekwaamheid en belangloosheid te leeren kennen.

Eene gefchikte verblijfplaats is gereed gemaakt voor de regters, welke de jaren of ongemakken buiten ftaat ftellen, om in de regtbanken zitting te houden. 'Er zijn Auditeurs bij de hoven van appèl aangefteld, uitgezocht uit geflachten, welke zich aan den loopbaan van het regters ambt hebben gewijd, en, door hunne bezittingen in eene betamelijke onafhankelijkheid gefteld, zullen deze jonge Auditeurs, gezeten aan de zijde der ondervinding, op hunne beurt, verlichte Magiftraten worden, welke het algemeen vertrouwen zullen waardig zijn.

De Schuts-Heeren (*avoués*) van Parijs hebben eene nuttige verandering in hun getal ondergaan, eene verandering, die gematigd is geworden door fchadeloosftellingen aan die genen, welke zich zulks niet onverdiend hadden gemaakt.

Van den Eeredienst.

Het ongenoegzame van het getal der bedienaren der altaren heeft de aandacht van het Gouvernement tot zich getrokken. Zes-duizend *fuccurfalen*, (kerken-bedienaars) zijn ten laste gebragt van den publieken fchatkist; men telt 'er tegenwoordig dertig-duizend. Gevoegd bij drie-duizend-drie-honderd pastorijen, voorzien dezelve met ruimte aan de geeftelijke benoodigdheden van de geloovigen der katholijke kerk. Om de opvoeding van die, welke zich tot den kerkelijken ftaat voorbefchikken, te begunftigen, en aan de herders der kerk van het rijk opvolgers te bereiden, die hunnen ijver navolgen, en die door hunne zeden en hun onderrigt gelijkelijk het vertrouwen des volks verdienen, zijn 'er 800 beurfen, van 400 franken ieder, en 400 halve beurfen, tusfchen alle de feminariums van Frankryk verdeeld.

Aldus wordt het godsdienstig ftelfel in het keizerrijk voltallig en volmaakt; het concordaat heeft eenen onverftoorbaren vrede te weeg gebragt tusfchen den troon en het altaar; de bron van gefchillen, die, zoo lang men twee magten veronderftelde, zoo gevaarlijk was, is voortaan geheel opgedroogd. Het gezag van den fouverein wordt niet meer in deszelfs loop geftuit. De onafhankelijkheid van ftaat en kerk in Frankryk wordt niet meer bedreigd door vreemde grondbeginfelen. Het concordaat, dat wijdberoemde vredes-verdrag, heeft voor altoos den eerbied en de getrouwheid bepaald over den meest algemeen in gebruik zijnde eeredienst, en heeft de verdraagzaamheid voor andere godsdienften geheiligd.

De burgers hebben ten dien opzigte voortaan niemand te raadplegen, dan hun geweten, die onfchendbare fchuilplaats van de vrijheid des menfchen.

Het wetboek *Napoleon*, dat monument van wijsheid, heeft aan de burgerlijke wetten de magt hergeven, om den ftaat der leden van de zamenleving te regelen en die te beheerfchen; het is voor hen, dat zij hunne belangrijkfte verbintenisfen aangaan, dat zij door hunne geboorte in het maatfchappelijk ligchaam treden, dat zij de heilige banden des huwelijks leggen, en dat zij, aan het einde van hun beftaan, 'er uit treden; de wetten ftaan voor deze daden niets toe boven de voorwaarde, welke zij

(*) *Het regt, hetwelk ieder beschuldigde heeft, om een of meer der gezworenen, zijne regters, te verwerpen.*

voorſchrijven, en niets van het geen tot het rijk der godsdienſtige gevoelens behoort.

De uitwendigheden, welke de eeredienst gebiedt, worden vrijelijk uitgeoefend; zoo is het, dat zich de pligten jegens de wet, en de uitoefening der regten des gewetens, verdragen.

Zoodanig is de gesteldheid van Frankrijk, thans gelukkiglijk herplaatst onder de zachte wetten des euangeliums, onder de leer der kerk en onder deszelfs opregte vereeniging met zijn zigtbaar opperhoofd.

Wetenſchappen en letteren.

Nu den godsdienst, waar van de grondregelen en de zedekunde, die in een goddelijken oorſprong geput zijn en ſtrekken om den mensch beter en gezelliger te maken, is een der magtigſte hulpmiddelen om tot hetzelve doel te geraken, de verbreiding der wetenſchappen en letteren; aan deze zijn de beſchaafde volken hunne volmaaktheid; de vlijt, zijne kostbaarſte ontdekkingen; de geest, zijne zachtſte en edelſte genietingen verſchuldigd.

Welk Souverein is meer van de waarheid doordrongen geweest, dan de Keizer? Welke Monarch heeft, even als hij, zijn vermaak gevonden in zich omringd te zien van alle de kunſten en wetenſchappen, in dezelve afzonderlijk te ondervragen, kennis te nemen van hunnen ſtaat, zich te erkondigen naar de zekerſte middelen, om den naijver tusſchen de geleerden en de kunſtenaars te onderhouden, en hunne pogingen, naar het nuttigſte doel, te wijzigen.

Hoe belangrijk waren niet, Mijne Heeren! die zittingen, waarin de vier klaſſen van het edele corps, hetwelk Frankryk vereert, aan de voeten van den troon, hunne vredelievende tropheeën, met de tropheeën der overwinning kwamen vereenigen!

Ik verbeeld mij nog deze afgezondenen der fraaije letteren, wetenſchappen en kunſten te hooren, hoe zij de welſprekende ſchatting van hunnen eerbied uitſtorten, en hoe zij, in de vervoering van eene achtingvolle dankbaarheid, vereerende verbintenisſen aangaan, die zij, twijfelen wij 'er niet aan, zoo wel als hunne opvolgers, zullen houden.

Zij hebben onder de oogen van Z. M. het groote en belangvolle tafereel der menſchelijke kennis ontrold, en daar op de voortbrengzelen aangetoond, welke de twintig laatst verloopen jaren hebben gekenſchetst.

Gijlieden hebt deze tafereelen doorloopen; gij hebt met eene met verwondering gemengde voldoening gezien, dat in dit tijds-beſtek, niettegenſtaande het ongeluk der burgerlijke tweedragt, de natuur- en wiskundige wetenſchappen, reuſen-ſchreden, en de vlijt aanmerkelijke vorderingen hebben gemaakt; dat de kunſten, en bijzonderlijk de ſchilderkunst, bij ons met eenen nieuwen luister hebben geſchitterd; dat de oude en nieuwe letterkunde met voorſpoed zijn beoefend geworden; met een woord, wij zijn ons zelven gelijk gebleven, in alle vakken, waarin wij geen nieuwen roem hebben behaald. Aan wien zijn wij zulks verſchuldigd, Mijne Heeren? aan wien anders dan aan den held, wiens arm alle de factien heeft geſtuit, aan den overwinnaar, wiens triumphen ons met zoo vele meesterſtukken hebben verrijkt, aan den geleerden en welſprekenden Veldheer, die reeds in het inſtituut zitting had, alvorens zich op den eerſten troon der wereld te plaatſen.

Welhaast zal zijne doorluchtige hand, die ſchepters uitdeelt, zich niet verontwaardigd achten, met, in de plegtigheid der verdeeling der dienjarige prijzen, de kroon op het hoofd der overwinnaars te drukken.

Het is in de maand November van het nu aanſtaanden jaar, den verjaardag zelf van den 18den Brumaire, dat Frankryk getuigen zal zijn van dit prachtig feest, waarvan de teruggoomst aan de tegenwoordige en toekomende eeuwen een gedenkwaardig tijkperk, en de talrooze weldaden van eene ongeſtoorde regering, zal herroepen.

Wat is 'er meer geſchikt, om den geest te ontvlammen! Welke geestdrift moet niet, bij de mededingers van alle de klaſſen, de aankondiging van eene plegtigheid verwekken, nog luisterrijker, dan de vermaarde ſpelen van het oude Griekenland.

En hoeveel wonderen moet de naijver niet bij ons voortbrengen, als zoo veel middelen zich aan hem aanbieden, om den edelen loopbaan der wetenſchappen en kunſten te doorloopen?

Het muſeum *Napoleon* is verrijkt met een groot aantal voorwerpen, die uit Duitschland zijn gekomen; de monumenten van de Villa Borgheſe ontbraken aan deze ontzaggelijke verzameling van kunst-ſtukken der oudheid; eene milde hand heeft 'er de aankoop van gedaan; zij worden bijeen gebragt, en zullen de algemeene bewondering worden aangeboden.

Het Muſeum van natuurlijke hiſtorie zal welhaast, in de nieuwe galerijen, welke men bezig is te vervaardigen, de veelwaardige verzamelingen aanbieden, die door geleerde reizigers nieuwelings zijn aangebragt.

De commisſie van Egijpte vervolgt haren arbeid; niets is verwaarloosd, om, ten opzigte der wetenſchappen en kunſten, het gevolg van eene zoo merkwaardige onderneming, met de volledigſte ontwikkeling, aantebieden. Een boekdeel van dit werk moet binnen kort in het licht verſchijnen.

Andere geleerde ondernemingen zijn aangemoedigd geworden, en in geheel Frankryk zijn de publieke bibliotheken vermeerderd en vergroot.

Openbaar onderwijs.

Indien het afzonderlijk onderwijs voor den mensch in den ſtaat van zamenleving voldoende ware, zouden de geboden van den godsdienst, het licht der rede, het voorbeeld, zijne welbegrepen belangen en de weldaad zijner ſchepping, die hem goed geſchapen heeft, wellig de openbare inrigtingen, belast met hem op de wegen der deugd te plaatſen of ze handhaven, overtollig maken.

Dan, in maatſchappij vereenigd, zijn de menſchen tot zoo vele pligten gehouden, door zoo vele driften beheerscht, van zoo vele dwalingen omhuld, worden zij geroepen, om een zoo verſchillend gebruik van hun verſtandelijk vermogen te maken, dat, in zulk eenen ingewikkelden toeſtand, hunne natuurlijke hoedanigheden hen niet voldoen. Het onderwijs en de opvoeding moeten hunne zwakheid te hulp komen, hunne rigting regelen en hunne leidslieden worden op den weg der waarheid.

De waarheid is eene in haar wezen; doch hare navorſching is moeijelijk. De middelen om haar te vinden moeten ook, om nadrukkelijk te zijn, hunne kracht trekken uit de eenparigheid, dat is te zeggen, dat zij door eenvormige beginſelen moeten geregeld worden.

Verſchillende leerwijzen kunnen dienen in het onderwijs der kunſten, wetenſchappen en andere menſchelijke kennisſen; doch 'er is ſlechts eene noodig, om den burger te vormen tot de liefde voor zijn vaderland, tot den eerbied voor de wetten en alle de volksdeugden. Zelfs is het niet voldoende, zijn verſtand te verrijken met al wat waar is, hij moet beſchermd worden tegen al wat valſch is; het is niet genoeg, dat men hem onderwijze, hoe hij goed zal worden; 'er wordt meer vereischt, hij moet niet ſlecht worden.

Het onderwijs is beſtemd, om hem het goede aantetoonen, en het kwade te kennmerken. Hetzelve zal des te zekerer overwinnen, naar mate zijne kracht in de eenheid van doel en middelen vereenigd zullen zijn. Het is niet ſlechts het verſchil in moeijelijkheid, om de reden te volvoeijen, maar het is ook het waarborg van de ſtrekking der zamenleving: ook land, waarin ſlechts een gevoelen over de ſtaatsinrigting, het gouvernement en de wetten, zal beſtaan, zal van burgerlijke verdeeldheden beſchermd blijven, of, op zijn allerminſt, van den gevaarlijken aard, welken zij mogten kunnen aannemen. Om zulke groote voordeelen te verzekeren, moet het gouvernement, dat voor de geheele maatſchappij werkt en werkzaam is, het openbaar onderwijs leiden en beſtieren; het moet, hoewel afgeſcheiden van den ander, de burgerlijke opvoeding en het godsdienſtig onderwijs, in eene rigting doen loopen. Beſtemd, om zich onderlinge hulp te verleenen, en om in ſtaging voor het het geluk van den mensch te wedijveren, zal derzelver dubbelde rigting onafhankelijk zijn. Men zal haar voortaan zich niet zien ſtooren, noch pogingen doen, om zich te overmeesteren: een gelukkig verband, te vergeefs tot den dag van heden gezocht, en welken men door de diepe berekeningen en de verdeeling der middelen, door de inrigtingen van de univerſiteit daargeſteld, als tot ſtand gebragt mag beſchouwen.

Zoo men de voordeelen der eenheid van onderwijs moest zoeken, zou men het voorbeeld der oude univerſiteiten en der groote ligchamen van onderwijs vinden; doch men zou 'er terzelfder tijd te zien, in hoe verre het te zwak aandeel van het opperſte gezag, in het beſtuur over het onderwijs, waarorden voortgebragt heeft; hoe veel malen de openbare vrede verontrust en belangd is geworden; hoe dikwerf, eindelijk, de burgers, door gevaarlijke begrippen en eene magt zonder regten of madging, van hunne uitſluitende pligten jegens het vaderland verbijſterd en afgeleid werden.

De univerſiteit zal de kracht der eenheid hebben, zonder in eenige der ongemakken van de oude inſtellingen te deelen. Hare waakzaamheid zal zich uitbreiden over de zwakſte grondbeginſelen van het onderwijs; zij zal het in al deszelfs ontwikkelingen vergezellen. Hare werking zal eenvoudig en zeker zijn, dewijl zij op een eenig Opperhoofd, den Grootmeester, uitloopt; een nieuwlings opgerigte verheven overheids post, en reeds van ſtonden aan, op eene zoo waardige wijze, door een der voornaamſte rijks beambten vervuld; de univerſiteit zal in alle de graden Hoogleeraren leveren; zij zal dezen, in de ſchoot van een normaal ſchool, tot de zoo moeijelijke kunst van onderrijzen vormen; zij zal hen eenen verzekerden loopbaan voorbereiden en hun beſtaan tegen de ongelukken van gebrekkelijkheid en ouderdom zeker ſtellen.

Eindelijk, de univerſiteit, vrij in het gebruik van alle goede middelen, om de menſchelijke kundigheden aan anderen overtedoen en dezelven uitbreiden, zal hare afhankelijkheid van het openbaar gezag niet ontwijken, dan in het geval, waarin dit mogt afwijken, door eene daad uitteoefenen, ſtrijdig met het algemeen belang en de goede orde der zamenleving.

Aldus het toppunt van het majeſtueuse gebouw der openbaren onderwijs, door zes jaren onafgebroken arbeids opgerigt, beſchouwende, heeft het gouvernement het zijner niet onwaardig geoordeeld, tot in de geringſte hoekjes van dat uitgebreid gebouw nedertedalen.

Sommige ſteden verderden nog ſchoolen van den tweeden rang; haar wensch is vervuld. Nauwlijks beſtaat 'er thans eene ſtad, die geen middelen tot onderwijs bezit, aan hare behoeften geëvenredigd. De regtsſchoolen regtvaardigen van dag tot dag het aan dezelven geſchonken vertrouwen.

Acht nieuwe lijceën zijn 'er in werking gebragt, en 1200 nieuwe kweekelingen zijn geroepen geworden, om de weldaad van het kosteloos onderwijs te deelen.

Allerwege, waar de Keizer zijne ſchreden gerigt heeft, zijn die gelukkige verblijfplaatſen der jeugd door zijne doorluchtige tegenwoordigheid vereerd geworden. Hoe zeer hebben de kweekelingen den prijs eener zoo edele aanmoediging moeten gevoelen! welke bron van roemrijke gedachtenisſen voor hun!

De daarſtelling van ſtedelijke vrij beurſen verzekert voor altijd den voorſpoed der Lijceën. Beſtemd, om het loon van den arbeid te worden, leveren zij aan de kweekelingen der ſchoolen van den tweeden rang eene krachtige beweegreden op tot naijver, en aan de ſteden de zekerheid, dat zij hare kinderen de vrucht der door haar gedane opofferingen zullen zien plukken.

In de opteiling der voorwerpen, die met de wetenſchappen en kunſten in verband ſtaan, moet ik de ſchouwburgen niet vergeten, welker invloed op den geest en de zeden der natie, wel geleid zijnde, zoo voordeelig als uitgeſtrekt kan worden. In de hoofdſtad hebben verſcheiden afſchaffingen en noodzakelijk bevondene verplaatſingen eenen ſchadelijken wedijver verminderd; de bronnen van eene nuttige uitſpanning nader bijgebragt tot belangrijke buurten, die 'er van verſtoken waren; en in de departementen, hebben genoegzaam uitgebreide ſtreken vijf-en-twintig beſturen gevormd.

De, in haar onderwerp meer noodzakelijke, in hare middelen ernſtigere ſtudien, betrekkelijk de genees- heel- en artzenijmengkunde hebben nieuwe onderſteuning gevonden. 'Er zijn bij de hospitalen, in de ſteden Angers, Caen, Marſeille, Nantes, Bordeaux, Reims en Dijon, theoretiſche en practiſche oefeningen ontgonnen. De artzen en vroedvrouwen zullen daarin een zoo veel te vaster en zekerder onderwijs genieten, wijl beiden geheuden zijn, de leſſen daarvan ten dienſte der hospitalen in uitoefening te brengen.

(*Het vervolg hierna.*)

(Moniteur van den 3 Nov.)

DUITSCHLAND.

GOTHA *den* 23 *October*.

Eerlang zal de militaire weg niet meer door onze ſtad loopen, maar zijne rigting over Wezel hebben.

Naar men vernoemt, zal de Prins van Ponte-Corvo, met een leger van 40 duizend man, de kusten van de Oostzee bewaken, van Straalſond af, tot aan de Noordzee toe. De Hertog van Auerſtädt zal, met een leger van gelijke ſterkte, Hanover, het Vorſtendom Bayreuth, enz. bezet houden. De Generaal *Oudinot* zal, onder de bevelen van den Hertog van Auerſtädt, een corps kom-

mandeeren. De drie hoofdkwartieren zullen respectivelijk gevestigd zijn te Straalsond, Hanover en Bayreuth.

(*Journal de Francfort van den* 1 *Nov.*)

ZEE- RIVIER- SCHEEPS- EN WEDER-BERIGTEN.

Den 6den November, in Texel niets binnengekomen; uitgezeild *William Stikford*, de Louisa, *Reyndert Jansz*, de Jufvrouw Jannetje, en *Pieter Clark*, de Vr. Anna, alle naar Bergen.

Den 3, 4 en 5den, in 't Vlie niets gepasseerd; de wind O. en Oostelijk.

Den 1sten, op Westerschelling binnengekomen *Jan Arends*, de jonge Jan, van Norden; zijnde genomen door den franschen kaper la Revenge, Kapitein *van Vliem*; niets uitgezeild; de wind O. Z. O.

In het gat ten anker een fransche kaper, met een galjas, de namen onbekend.

PUBLIEKE FONDSEN.

Den 2den November waren, op de beurs van Parys, de prijzen der publieke fondsen als volgt: 5 pcts. geconsol., interest doende met 22 Sept. 1808, 80 fr. 45 c. *Idem*, interest doende met 22 Maart 1809, 77 fr. 50 c. Aktien van de bank, interest doende 1 Julij 1242 fr. 50 c.

MINISTERIE van MARINE en KOLONIEN.

*** *De Directeur der maritime-werken A. F. Goudriaan* zal, onder nadere approbatie van Zijne Excellentie den Minister van marine en kolonien, in het kantoor van equipage, te Medemblik, op Woensdag den 16den November eerstkomenden, des voormiddags ten 11 uren, in het openbaar, aan den minsteisschenden, aanbesteden:

Het verwijden van de opening der Oosterhavensbrug, binnen de genoemde stad, met het maken van twee vakken nieuwe beschoeijingen.

De bestekken zullen tien dagen vóór de aanbesteding ter lezing liggen in den Haag, in het logement het Bosche Veerhuis; te Amsterdam, in het Turfschip van Breda; te Leyden, in den Gouden Engel; te Delft, bij *Waterbos*; te Rotterdam, in 't Klein Schippershuis; te Dordrecht, in Bellevue; te halfweg Haarlem, bij *Jan Koot*; te Zaandam, in den Otter; te Hoorn, in het Onvolmaakte Schip; te Enkhuizen, in het Hof van Holland, en te Medemblik, in de Valk en Eendragt.

En zal, drie dagen te voren, aanwijzing, door den Opzigter, *in loco* worden gedaan.

MINISTERIE van FINANTIEN.

*** Wordt geadverteerd, dat, tot betaling van *een jaar Tontine*, ten laste van het kwartier Nymegen, verschenen 1°. Januarij 1808, zal gevaceerd worden, op Maandag den 7den, tot en met Zaturdag den 12den November aanstaanden, des voormiddags van tien tot één uur, ten huize van de erve weduwe *J. van Ellekom*, in de Broederstraat, binnen Nymegen, en in den Haag, namens den Heer *P. Berkelbach van der Sprenkel*, ten kantore van de Heeren *François de Bas en Comp.*, op het Buitenhof.

Bedragende voor het gemelde jaar iedere portie in de 1ste klasse, *f* 14:18:14; 2de klasse, *f* 14:5:12; 3de klasse, *f* 17:4:14; 4de klasse, *f* 17:7:14; 5de klasse, *f* 18::12; 6de klasse, *f* 20:0:0; 7de klasse, *f* 21:16:12; 8ste klasse, *f* 26:13:6; 9de klasse, *f* 28:11:14; 10de klasse, *f* 26:10:12.

De portien, welken reeds vervallen zijnde, in deze deeling niet hebben geparticipeerd, zijn: in de 1ste klasse, acht; in de 2de, twee; in de 3de, acht; in de 4de en 5de, ieder, vier; in de 6de, negen; in de 7de, dertien; in de 8ste, vier-en-twintig; in de 9de, elf, en in de 10de, vijftien.

Ook zijn, op den bepaalden tijd, geene attestatien *de vita* ingekomen van twee portien in de 1ste klasse; vijf, in de 3de; vier, in de 4de; twee, in de 5de; één, in de 6de; één, in de 8ste, en twee, in de 10de klasse.

Zullende gemelde Heer *P. Berkelbach van der Sprenkel*, ten zijne huize, op het Steenschuur, bij de Hoogewoerds Brugge, wijk F, voor de genen, die, in plaats van in den Haag, de betaling te Leyden verkiezen gedaan te hebben, nog vaceeren, op Woensdag, Donderdag en Vrijdag, den 16, 17 en 18den November aanstaanden, des voormiddags van 10 tot 12 uren. (2)

*** *De Rentmeesters der domeinen van het koningrijk Holland, A. C. van Gilse* en *P. J. Adan*, als daar toe speciaal gemagtigd, zijn voornemens, onder approbatie van de Commissie van administratie, residerende te Breda, op Dingsdag den 22sten November 1808, 's morgens ten 10 uren, ten overstaan van die van den geregte van den Oudenbosch, ten huize van *Pieter van de Woestenberg* aldaar, in 't openbaar te verpachten, den wind-koorn-molen aan den Oudenbosch voorschreven, voor den tijd van zes jaren, aantevaarden 1°. Januarij eerstkomenden.

De conditien liggen van stonden aan ter visie, ten kantoren van opgenoemde Rentmeesters, binnen Rosendaal en Wouw, respective.

MINISTERIE van BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** Wordt, hier mede, aan alle belanghebbenden, of die eenige voordragten willen doen, bekend gemaakt, dat de Commissie van landbouw, in het departement Gelderland, hare gewone najaars-vergadering zal houden, op den 25sten November aanstaanden, op het departementaal gebouw, binnen Arnhem, alwaar zich dan elk kan adresseeren.

Ter ordonnantie van voorzoemde Commissie.

W. R. OP TEN NOORT, *Secretaris.*

*** Tot narigt der daarbij belanghebbenden dient, dat de *Commissie van landbouw*, in het departement *Groningen*, hare gewone herfst-vergadering zal houden, op Woensdag den 15den November 1808, des voormiddags ten tien uren, in 's lands huis achter de muur, te Groningen.

J. E. WINTER, *Secretaris.*

*** *De Commissie tot de landbouw in het departement Utrecht* zal hare ordinaire vergadering houden, op Vrijdag den 11den November 1808, op het landschapshuis te Utrecht, des voornoens ten 11 uren.

MINISTERIE van OORLOG.

*** *De Raad van administratie van de brigade koninklijke rijdende artillerie* zal, ingevolge autorisatie van Zijne Excellentie den Minister van oorlog, door den Commissaris-Rapporteur voor het district van Zuidholland, op Donderdag den 10den November 1808, aan de vergulde Koetswagen, bij de stad Delft, publiek doen verkoopen, 39 stuks trek- en rijpaarden, van het veld-trein-bataillon.

MINISTERIE van JUSTITIE en POLITIE.

*** *De gebroeders van Cleef*, 's Konings Boekverkoopers, te Amsterdam en in den Haag, hebben, van Maandag den 31sten October tot Zaturdag den 5den November 1808, voor *de koninklijke bibliotheek en het ministerie van justitie en politie*, ontvangen *drie* exemplaren van de navolgende uitgekomen werken:

S. van Hoek, Beschrijving van den Watervloed tusschen den 14den en 15den van Louwmaand, 1ste deel, in 8°.; te Haarlem, bij *Loosjes*.

C. de Koning, Tafereel der stad Haarlem, 3de deel; bij denzelfden.

Loosjes Pz., Leven van Mauritz Lynslager, 3de deel, in 8°.; bij denzelfden.

Baunach, Geschiedenis van Betje Huyzing, 2de deel, in 8°.; bij denzelfden.

D. Crans, Memorie over de Mekrap, in 8°.; bij denzelfden.

A. La Fontaine, Aline van Riezenstein, 1ste deel, in 8°.; te Haarlem, bij *F. Bohn*.

C. Rudolphi, Taferelen van Vrouwelijke Opvoeding; 2de deel, in 8°.; bij denzelfden.

Reize naar Troas, door *J. B. le Chevalier*, 1ste deel; te Amsterdam, bij *J. S. van Esveldt Holtrop*.

Bilderdyk, Kallimachus lofzangen, in 8°.; te Amsterdam, bij *Uilkenbroek* en *J. W. Yntema en Comp.*

J. Glatz, De verstandige Christen in booze tijden, in 8°.; te Amsterdam, bij *J. van der Hey*.

C. G. Salzman, Beschrijving van het Opvoedings-Instituut te Schnepfenthal, in 8°.; bij denzelfden.

Tooneelkundige Brieven, geschreven in het najaar 1808, in 8°.; te Amsterdam, bij *L. A. C. Hesse*.

Gedichten van H. Tollens, Cz., 1ste deel, in 8°.; te 's Hage, bij *Immerzeel en Comp.*

E. Evans, Engelsch Spelleboek, 4de druk; te Rotterdam, bij *Hendrik*.

Het nieuw Turfschippers handboekje, in 8°.; bij denzelfden.

Lotto of Klen-Spel voor Kinderen, in folio, met kaarten; bij denzelfden.

Boer, Onderwijs aan mijne Kinderen, over de Gezangen, in 8°.; te Dordrecht, bij *van Eysden*.

Thalia en Melpomene, 8ste deel, in 8°.; te Amsterdam, bij *J. S. van Esveldt Holtrop*.

Ewald, Geest en strekking der Christelijke Zedekunde; te Leyden, bij *D. du Saar*.

De nieuwe Utrechtsche Kantoor Almanak, in plano; te Utrecht, bij *H. H. Kemink*.

Karamsin, Reizen door Rusland, Duitschland, enz., 3de deel, in 8°.; te Leyden, bij *P. H. Trap*.

——— *Verhalen*, in 8°.; bij denzelfden.

Le Francq van Berkhey, Natuurlijke Historie van 't rundvee in Holland, 3de stuk, 3de gedeelte, in 8°.; bij denzelfden.

Onderwater, De Vriend der Kinderen, in 8°.; bij denzelfden.

La Fontaine, Aristomenes en Gorgus, enz.; te Amsterdam, bij de *J. Doll*.

Bullet, Onderzoek over 't gebruik der Speelkaarten, in 8°.; te Amsterdam, bij *E. Kakeveldt*.

Koster's Almanakje voor 1809; te Rotterdam, bij *Cornel Wyt en van Ginkel*.

Natuurkundige verhandelingen van de Koninklijke Maatschappij der Weetenschappen te Haarlem, 4de deel, 1ste stuk; te Amsterdam, bij *Allart*.

MAAND- EN WEEK-BLADEN.

Schouwburg van in- en uitlandsche Letterkunde, n°. 10.
Elegantia of tijdschrift van Mode, Luxe en Smaak, voor October.
Bijdragen, betrekkelijk den Staat van het Schoolwezen, 8ste deel, 10de stuk.
Weekblad van en voor de Jeugd, n°. 46.
Algemeene Konst- en Letter-Bode, n°. 45.
Maandschrift tot Nut van 't Algemeen, No. 10.
Voor Schoolonderwijzers, 6de Stukje.
Amsterdamsche Mercurius, 3de deel, 4de stuk.
Amstels Schouwtooneel, n°. 35.
Naamlijst der getrouwden en overledenen, te 's Hage.
——— *te Middelburg.*
——— *te Rotterdam.*
De Held der Reden, n°. 291.
De Leerzame Vriend van Allen, n°. 42.
De Bijenkorf, 2de deel, n°. 28.
Schiedamsche Courant, n°. 135, 136 en 137.

*** Wordt bij deze geadverteerd, dat, op de requeste door *J. Bierschel*, gepatenteerd Koopman binnen deze stad, aan het Nationaal-regtshof van het Koningrijk Holland gepresenteerd, waarbij dezelve, favorabele brieven van voorschrijving van Z. E. den Burgemeester dezer Amsterdam gemunieerd, heeft verzocht surcheance van betaling voor den van twaalf maanden, binnen welker tijd hij suppliant, door geen personeele of reële arresten, noch op eenige andere wijze, in regten daar buiten, ter zake van wisselbrieven, beleeningen, obligatien, of andere engagemen en, voor dato van de te verleene surcheance geaccepteerd, geteekend of gecontracteerd, zal kunnen of mogen geïncommodeerd, of gesproken worden; mitsgaders provisioneele surcheance, hangende de deliberatien, hetzelve hof, bij appointement van den 29sten October 18 de voorsz. provisioneele surcheance heeft verleend, en voorts den suppl benevens alle deszelfs crediteuren, geordonneerd te comparceeren, op derdag den 22sten December eerstkomenden, voor de Raden Mrs. *Fenwick van der Gon* en *Ulrich Herman Sypkens*, als Commissar die hen zullen hooren en den Rade rapport doen, met inthimatie, het zij de crediteuren compareeren of niet, door het hof zal worden disponeerd, als zal bevonden worden te behooren. Alwelke inmid voorschreve requeste en appointement, met de daar aan geannexeerd laus, ter visie, ten kantore van den Procureur Mr. *W. J. van H veld*, te Amsterdam, en den Procureur *J. E. van Eck*, in den H

*** *De Magistraat der stad Ootmarsum* doet hier mede te weten, dat de beneficiaire erfgename van wijlen den Heer *A. W. C. Graaf van Heiden Hompesch* de nalatenschap van haren wijlen vader voorpend ten gerigts-protocolle, de dato 24sten October 1808, heeft gerepudi en *ad opus jus habentium* gecedeerd, om, dienaangaande, door het ged en de crediteuren zoodanige schikkingen beraamd te worden, als zull oordeelen te behooren. Zoo is het, dat het edele achtb. stad-gerigt Ootmarsum, met overleg van de aanwezende crediteuren, heeft gev vonden, om de gezamelijke crediteuren des boedels en nalatenschap wijlen gemelden *A. W. C. Graaf van Heiden Hompesch* daar van deze kennis te geven, en dezelve ook tevens hier door te citeeren en vaarden, tegen Vrijdag den 25sten November 1808, des voormiddags tien uren, op den raadhuize alhier, ten einde als dan Commissarissen Curateuren over dezen gerepudieerden boedel en nalatenschap te benoe en om derzelver pretensien nader aantegeven en te verifieeren.

Ootmarsum, den 28sten October 1808. *Ter Ordonnantie.* H. PENNINK, Hz., *Secretaris.*

BIJ HET BUREAU DER KONINKLIJKE COURANT, *te Amsterdam.*